

**ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ,
ΓΙΩΡΓΟΥ Α. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ
ΒΟΥΛΗ, 24.11.2006**

Όλη η ομιλία και δευτερολογία:
<http://www.pasok.gr/portal/gr/63/40936/7/7/1/showdoc2.html>

Βασικά σημεία της πρότασης του ΠΑΣΟΚ για την Παιδεία

Στην πορεία προς το Προγραμματικό μας Συνέδριο, εμείς θα αναπτύξουμε σε λεπτομέρεια την πρότασή μας, θα καλέσουμε και όλα τα κόμματα να συμμετάσχουν και βεβαίως, συγχάιρουμε και θα συνεργαστούμε με όλους τους φορείς που παίρνουν πρωτοβουλίες, ιδιαίτερα τη ΓΣΕΕ και την ΑΔΕΔΥ.

Οι προοδευτικές δυνάμεις της χώρας είναι εκείνες που θα σηκώσουν το βάρος της μεταρρύθμισης, διότι για μια ακόμη φορά η παράταξη της Δεξιάς απέδειξε ότι, δεν μπορεί να κάνει ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις.

Οι αλλαγές μας θα ξεκινήσουν από τα κάτω και όχι από τα πάνω.

Θέλω να αναφέρω 15 βασικά σημεία, που δεν εξαντλούν βεβαίως το σύνολο των προτάσεών μας:

1) Καταργείται το αναλυτικό πρόγραμμα στα σχολεία.

Η αποπνικτική αυτή αντίληψη, ότι καθορίζονται και οι λεπτομέρειες από τη Μητροπόλεως, αντικαθίσταται από ένα Εθνικό Πλαίσιο Προγράμματος, ένα πλαίσιο που θα ορίζει τους εθνικούς μας στόχους σε κάθε βαθμίδα. Η πολιτεία θα αξιολογεί και θα εγγυάται την επίτευξη αυτών των εθνικών στόχων, όπως π.χ. την επάρκεια στα μαθηματικά, στη γλώσσα, στα βασικά επιστημονικά αντικείμενα. Όσοι δε τελειώνουν το Γυμνάσιο, θα έχουν αποκτήσει επάρκεια και πιστοποίηση σε ξένη γλώσσα και στη χρήση του διαδικτύου.

2) Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Θα έχει στόχο το νέο τους ρόλο. Να μην είναι απλώς εκτελεστές κεντρικών εγκυκλίων αλλά να επιτυγχάνουν τους εκπαιδευτικούς και εθνικούς μας στόχους. Πριν την τοποθέτησή τους θα παρακολουθούν ένα ετήσιο μεταπτυχιακό κύκλο μαθημάτων και πρακτικών σεμιναρίων.

3) Βελτίωση των αμοιβών των εκπαιδευτικών.

Θα συνδυαστεί με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, την επιμόρφωση και ένα σύστημα αξιολόγησης της εκπαιδευτικής μονάδας και του έργου τους, καθώς και την αναβάθμισή του. **Παροχή ειδικών κινήτρων** για την προσέλκυση εκπαιδευτικών με εξειδικευμένα προσόντα σε σχολεία που σήμερα δεν είναι ελκυστικά λόγω γεωγραφικής θέσης ή άλλων συνθηκών.

4) Ολοήμερα Νηπιαγωγεία και Δημοτικά.

Ένας πετυχημένος θεσμός για τον οποίο πάλεψαν πολλοί Υπουργοί της παράταξής μας. Μέχρι το τέλος της επόμενης τετραετίας η πολιτεία να παρέχει την απαραίτητη χρηματοδότηση ώστε να εγγυάται τη **δυνατότητα όλων των σχολείων, Νηπιαγωγείων, Δημοτικών να παρέχουν ολοήμερα προγράμματα**. Να μπορούν και τα παιδιά να τελειώνουν τα μαθήματά τους στο σχολείο τους, να έχουν **ελεύθερο χρόνο**.

5) Ανοιχτό σχολείο, κύτταρο της γειτονιάς και του πολιτισμού.

Το Ολοήμερο Σχολείο που θα είναι πια **ο βασικός κανόνας**, αποκτά **ευρύτερη αυτοδυναμία** με τη βοήθεια των γονέων, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της τοπικής εκπαιδευτικής κοινότητας, ώστε να μπορεί να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες.

6) Φορητός υπολογιστής και γρήγορη πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Μπορέσαμε ως χώρα να έχουμε τις καλύτερες αθλητικές υποδομές για τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Στόχος μας να έχουμε **τις καλύτερες σχολικές υποδομές**, να είναι πρότυπα σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον. Μαζί να δοθεί η δυνατότητα **σε όλους τους μαθητές**, δημοτικού, γυμνασίου, λυκείου **και τους φοιτητές** να έχουν στη διάθεσή τους έναν **φορητό υπολογιστή** και να έχουν **δωρεάν πρόσβαση σε γρήγορο διαδίκτυο**. Μια φορητή βιβλιοθήκη.

7) Προσχολική εκπαίδευση για όλους.

Προτείνουμε να εγγυηθεί η πολιτεία την **προσχολική εκπαίδευση για όλα τα παιδιά άνω των 3 ετών**. Αυτό, στηρίζοντας την ανάπτυξη Νηπιαγωγείων ή ακόμα όπου δεν υπάρχουν δημόσια, να συμπληρώνουν ένα σημαντικό μέρος του κόστους που πληρώνει η ελληνική οικογένεια σε ιδιωτικά Νηπιαγωγεία.

8) Αυτοδιαχείριση στα ΑΕΙ και ΤΕΙ.

Όλα τα Πανεπιστήμια να διαμορφώσουν τη δική τους φυσιογνωμία, και όχι ισοπεδωτικά όλοι ίδιοι, τη δική τους ιδιαίτερη φυσιογνωμία με τους δικούς τους στόχους, τη δική τους στρατηγική, δομή και λειτουργία. Να αποφασίζουν για τα δικά τους Τμήματα και πτυχία, βάσει **προγραμματικών συμφωνιών** με την πολιτεία, κεντρικά ή και περιφερειακά, που θα καθορίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

9) Αξιολόγηση και κοινωνική λογοδοσία.

Κάθε Πανεπιστήμιο θα αξιολογείται με βάση τους στόχους που το ίδιο έχει δημοσιοποιήσει και έχει συμφωνήσει με την πολιτεία. Η πολιτεία θα αξιολογεί μέσω της **Αρχής Αξιολόγησης** και θα πιστοποιεί τα αποτελέσματα. Στις προγραμματικές συμφωνίες κράτους-Πανεπιστημίου, θα αξιολογείται μεταξύ άλλων και το ποσοστό των φοιτητών που θα ολοκληρώνουν τις σπουδές τους στον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο – αλλά θα είναι θέμα του Πανεπιστημίου και όχι του κράτους – καθώς και το ποσοστό αυτών που θα βρίσκουν εργασία σε διάστημα ενός έτους από την αποφοίτησή τους. Θα είναι **δείκτες αξιολόγησης** για το Πανεπιστήμιο από μια Αρχή Αξιολόγησης με αναγνωρισμένους επιστήμονες, Έλληνες και της διασποράς, αλλά και αλλοδαπούς.

10) Αλλαγή στην πρόσβαση στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Στόχος η πρόσβαση στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση να αλλάξει. Να αλλάξει το εξεταστικό σύστημα για να μπορεί να μειωθεί πρώτα απ' όλα η ανάγκη της φροντιστηριακής προετοιμασίας δραματικά, να αναδειχθεί η σφαιρική προσωπικότητα του μαθητή, όχι απλά η ικανότητα αποστήθισης και βεβαίως, να φύγει από το άγχος ότι κρίνεται η ζωή του σε μια και μόνο στιγμή. Ένα τεράστιο άγχος για το νέο και για την οικογένεια.

Προτείνουμε λοιπόν:

α) **Όσοι νέοι παίρνουν το απολυτήριο Λυκείου, θα έχουν εγγυημένο ποσό στο όνομά τους** από το κράτος, στο ύψος του κόστους σπουδών που θα πηγαίνει στο Ίδρυμα που θα τους δέχεται. Αυτό θα εγγυηθεί ότι όλοι όσοι θέλουν να σπουδάσουν, θα μπορέσουν να βρουν θέση στα Πανεπιστήμια ή στα ΤΕΙ. Έτσι ΑΕΙ και ΤΕΙ θα έχουν κίνητρο για την εισαγωγή φοιτητών.

β) Δεύτερον τα ΑΕΙ και τα ΤΕΙ θα θέτουν τους **όρους εισαγωγής**. Θα μπορούν οι όροι να διαφοροποιούνται από κλάδο σε κλάδο.

γ) Τρίτον **ο υποψήφιος θα εισάγεται στη Σχολή ή στο Πανεπιστήμιο**, όχι στο Τμήμα. Το ΠΑΣΟΚ θα θέσει σε δημόσιο διάλογο εναλλακτικά συστήματα που διασφαλίζουν τις παραπάνω προϋποθέσεις.

11) Κινητικότητα στο Πανεπιστήμιο.

Δυνατότητα να συνδυάζει διαφορετικές επιλογές ο φοιτητής, ώστε να διαμορφώνει ο ίδιος την ιδιαιτερότητα του δικού του πτυχίου για να βρίσκει δουλειά. Αυτό θα ενισχύεται με **ελευθερία επιλογής**, αλλά και **ελευθερία μετακίνησης** μεταξύ διαφορετικών Τμημάτων και μεταξύ διαφορετικών Ιδρυμάτων, πάντα με ακαδημαϊκά κριτήρια.

Για να γίνει αυτό, θα διαμορφωθεί σύστημα οικονομικής κάλυψης της φοιτητικής μέριμνας για όλους τους φοιτητές που το επιθυμούν, ή το έχουν ανάγκη. **Με τα παραπάνω θα βοηθήσουμε ώστε ο φοιτητής, ο νέος να μην κρίνεται μέσα σε μια μεμονωμένη στιγμή της ζωής του.**

12) Κατάργηση της λογικής του ενός διδακτικού συγγράμματος. Όλα τα συγγράμματα στο διαδίκτυο.

Θα αγοράσουμε τα πνευματικά δικαιώματα των συγγραμμάτων και θα τοποθετήσουμε στο διαδίκτυο για να είναι **προσβάσιμα σε όλους τους φοιτητές**. Βεβαίως, θα είναι επένδυση στις Βιβλιοθήκες.

13) Σύνδεση της παιδείας με την έρευνα και την παραγωγή.

Ενθαρρύνουμε τη συνεργασία, τη **συνέργια και τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην έρευνα, κάτω από την εποπτεία των Πανεπιστημίων** και βεβαίως με αυτό τον τρόπο να συμβάλλουμε στην καινοτομία, αλλά και στη φυσιολογική εξέλιξη του φοιτητή, στην πρόσβασή του στην αγορά εργασίας.

14) Αύξηση της χρηματοδότησης.

Αύξηση της χρηματοδότησης ώστε να επιτευχθεί ο στόχος του **5% του ΑΕΠ** με διάθεση και **40% του Δ' ΚΠΣ** για τους ανθρωπίνους πόρους. Πράγματι, μια Κυβέρνηση κρίνεται στις επιλογές της, ιδιαίτερα στο πως αυτές αποτυπώνονται στον κρατικό προϋπολογισμό.

15) Εμείς θα αποτυπώσουμε στον πρώτο προϋπολογισμό μας αυτή την πορεία προς το 5% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος.

Μιας και μιλάμε για το Σύνταγμα, σας καλώ κ. Πρωθυπουργέ να δεσμευτούμε όλοι πραγματικά να πάμε σε ένα 5% στην παιδεία.

Άρθρο 16

Η θέση μας για την αναθεώρηση του άρθρου 16 είναι γνωστή και απ' το Συνέδριό μας και με την πρόταση για την αναθεώρηση που έχουμε καταθέσει. Και προφανώς θα ψηφίσουμε την πρότασή μας αυτή.

Πρέπει όμως να τονίσω ότι, το άρθρο 16 είναι ένα μικρό τμήμα, ένα ελάχιστο τμήμα των μεγάλων αλλαγών που απαιτούνται στο σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα. Και είναι αποπροσανατολιστικό η όλη συζήτηση να τίθεται στο άρθρο 16. Είναι επιζήμια για την ουσιαστική μεταρρύθμιση στο χώρο της παιδείας.

Δημοψήφισμα

Για μας η παιδεία είναι στρατηγικό διακύβευμα. Απαιτεί ορθολογικό σχεδιασμό σε βάθος χρόνου. Απαιτεί εφαρμογή πολιτικών για μεγάλο χρονικό διάστημα. Σταθερά χαρακτηριστικά που δεν επηρεάζονται από ενδεχόμενη αλλαγή κυβερνήσεων και υπουργών. Και ένα απ' τα σοβαρά προβλήματα που έχει το εκπαιδευτικό μας σύστημα είναι οι συχνές αλλαγές.

Γι' αυτό υπάρχει η ανάγκη ευρύτερης συναίνεσης των πολιτικών δυνάμεων. Γι' αυτό η αναγκαία συναίνεση, είναι κάτι που εμείς θα επιδιώξουμε. Το δήλωσα απ' την πρώτη στιγμή.

Όμως δε μπορούμε να την επιδιώξουμε πια με τη Νέα Δημοκρατία, που απέδειξε ότι ούτε στο ελάχιστο θέλει να συμβάλει στην οικοδόμηση της αναγκαίας συναίνεσης. Το αντίθετο μάλιστα. Υπονομεύσατε συνειδητά κάθε τέτοια διαδικασία. Πολώσατε την κοινωνία. Χωρίσατε την κοινωνία γύρω από θέματα της εκπαίδευσης. Και είχατε τους λόγους σας. Μιλάτε για συνεννόηση αλλά θέλετε να περνάτε από το παράθυρο τη γνωστή δεξιά συντηρητική πολιτική. Άλλα λέτε, άλλα κάνετε.

Επαναλαμβάνω την ανάγκη διαχρονικής εφαρμογής βασικών επιλογών ενός εκπαιδευτικού συστήματος. Αφού εσείς εμποδίζετε τη συνεννόηση, οφείλουμε εμείς να βρούμε τον τρόπο. Δεν υπάρχει άλλη λύση, από το να θέσουμε, ύστερα από ευρύτατο κοινωνικό διάλογο και διαβούλευση, τις βασικές αρχές και παραμέτρους της μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού μας συστήματος, σε ένα **ειδικό για το σκοπό αυτό δημοψήφισμα**. Να πάμε στον ελληνικό λαό.

Και εδώ θέλω να τονίσω ότι, το δημοψήφισμα θα είναι στην κυβέρνηση μας ένα εργαλείο το οποίο θα αξιοποιηθεί για να εμβαθύνουμε τη δημοκρατία στη χώρα μας. Και βασικός στόχος θα είναι για μας, να διαμορφώσουμε μια ευρύτερη συναίνεση γύρω από την παιδεία, και τη διεξαγωγή και την ενίσχυση ενός δημοψηφίσματος που θα έχει ως στόχο

- τη σταθερή ενίσχυση του δημόσιου χαρακτήρα της παιδείας, της παιδείας για όλους, με δέσμευση για το 5% του ΑΕΠ,
- ένα εξεταστικό σύστημα διάρκειας,
- αποκέντρωση στο εκπαιδευτικό σύστημα,
- αυτοτέλεια των ΑΕΙ,
- κινητικότητα μεταξύ των σχολών,
- αξιολόγηση παντού.
- Και βεβαίως θα τεθεί και το άρθρο 16.

Εμείς προκαλούμε σε αυτό το διάλογο να αναλάβουν όλοι τις ευθύνες τους. Οι εθνικές εκλογές δεν είναι μονοθεματικές, γι' αυτό θεωρούμε και καλούμε όλα τα κόμματα να συμφωνήσουν, **σε ένα δημοψήφισμα πριν πάμε στη δεύτερη ψήφιση για το Σύνταγμά μας**. Να συμφωνήσουμε όλοι στη σκοπιμότητα ενός δημοψηφίσματος για τα εκπαιδευτικά ζητήματα.